

Göç Araştırmalarında Yöntemler

GAV PERSPEKTİF

Editörler:

Ricard Zapata-Barrero

*Göç Araştırmaları Disiplinlerarası Araştırma Grubu
(GRITIMUPF), Siyaset ve Sosyal Bilimler Bölümü, Universitat
Pompeu Fabra, İspanya*

Daniela Vintila,

*Etnik Araştırmalar ve Göç Çalışmaları Merkezi (CEDEM),
Sosyal Bilimler Fakültesi, Liège Üniversitesi, Belçika*

Edward Elgar Yayıncılık, Cheltenham, Birleşik Krallık;
Northampton, Massachusetts, ABD

İçindekiler

Şekiller	IX
Katkıda Bulunanlar	XI
Giriş: Günümüzde İşine Bağlı ve Özenli Bir Akademisyen Olarak Göç Araştırması Yapmak	1

Ricard Zapata-Barrero ve Daniela Vintila

BİRİNCİ KISIM

Göç Araştırmasında Ayırt Edici Özellikler

1. Göç Araştırmalarında Tartışmalı Kavramlarla Çalışmak ..	13
<i>Ricard Zapata-Barrero</i>	
2. Göç Araştırmasında Disiplinlerarasılık	25
<i>Jan Rat</i>	
3. Göç Çalışmaları için Kesişimsel Araştırma	35
<i>Parvati Raghuram ve Gunjan Sondhi</i>	
4. Karma Yöntemler: Göç Araştırmalarında Nitel-Nicel Arasında Köprü Kurmak	49
<i>Jørgen Carling</i>	

5. Ulus Devlet Ötesinde Göç Araştırmaları	63
<i>Verena Wisthaler ve Mireille Paquet</i>	

İKİNCİ KISIM
Nitel Göç Araştırmaları Yürütmek

6. Göç Alanında Nitel Araştırmanın Artıları ve Eksileri: Pratik Öneriler.	75
<i>Justyna Salamońska</i>	

7. Göç Çalışmalarında Çoklu Saha Karşılaştırmalı Araştırma Tasarımları	87
<i>Valentina Mazzucato</i>	

8. Göç Araştırmalarında Etnografik Yaklaşımlar	99
<i>Franck Düvel</i>	

9. Nitel Analiz Yazılımlarının Kullanımında Özellik ve Titizlik.	111
<i>Guy Drudi ve Bob W. White</i>	

10. Arşiv Verileri ve Göç Araştırması	123
<i>Monica Varsanyi</i>	

ÜÇÜNCÜ KISIM
Nicel Göç Araştırmaları Yürütmek

11. Nicel Göç Araştırmasının Güçlü Yönleri ve Zorlukları: Bazı Pratik Hususlar.	135
<i>Daniela Vintila</i>	

12. Göç Araştırmalarında Anketler	149
<i>Steffen Pötzschke</i>	

13. Deneysel Göç Araştırmaları	163
<i>Daniel Auer</i>	

14. Sosyal Medya Verileri ve Göç Araştırmaları	175
<i>Jasper Tjaden</i>	

15. Uluslararası Karşılaştırmalı Anketlerde Uluslararası Göçe İlişkin Kamuoyu Tutumları	189
<i>Abdeslam Marfouk</i>	

16. Göç Endeksleri ve Göstergelerinin Tasarımı ve Kullanımı.	201
<i>Luicy Pedroza ve Pau Palop-García</i>	

DÖRDÜNCÜ KISIM

Göç Araştırması Bulgularının İletimi ve Paylaşımı

17. Göç Araştırmalarında Düşünümsellik	215
<i>Leila Hadj Abdou</i>	

18. Göç Araştırması Bulgularının Duyurulması ve Paylaşılmasındaki Etik Sorunlar.	227
<i>Christina Clark-Kazak</i>	

19. Göç Çalışmaları Üzerine Bir Literatür Taraması	237
<i>Nathan Levy, Asya Pisarevskaya ve Peter Scholten</i>	

20. Göç Araştırması Bulgularının Kamuoyuna Yaygınlaştırılması	253
<i>Ernesto Castañeda</i>	

21. Göç Araştırmalarını Yayımlamak: Dergi Makalelerinin Epistemolojik Zorlukları	267
<i>Irina Isaakyan</i>	

22. Politika Yapımına Yönelik Göç Araştırmaları: Nasıl Etki Yaratılır?	279
<i>Albert Kraler</i>	

Dizin	291
--------------------	------------

Şekiller

Şekil 9.1 Politika özetlerinden çıkarılan kod ve alt kod örnekleri	117
Şekil 9.2 Bouchard-Taylor Komisyonu'ndaki tutumlar	118
Şekil 9.3 Ayrımcılıkla ilgili iki vaka arasında karşılaştırma diyagramı	120
Şekil 13.1 Göç araştırmalarında karıştırıcı faktörler	165
Şekil 16.1 Kavramsal sınır çizme süreci	204
Şekil 16.2 EMIX'teki Mantıksal toplulaştırma	207
Şekil 19.1 Göç araştırmaları taksonomisinin şematik özeti	242
Şekil 19.2. Veritabanındaki makale ve kitapların sayısı	243
Şekil 19.3 Göç üzerine akademik dergi sayısının gelişimi	244
Şekil 19.4 Kümeye göre konu oranlarının toplamı.	244
Şekil 19.5 Konu Odağındaki Kaymalar (1985-2017)	245
Şekil 19.6 Veri Setindeki Yayınların Ülkelere Göre Göreli Sayısı	245
Şekil 19.7 1998 (Üst) ve 2018 (Alt) Yılları Arasında Ülkeler Arası Ortak Yazarlıkların Görselleştirilmesi	247
Şekil 19.8a Farklı dönemlerde ortak yazarlıklara dayalı kümelenme 1974-1979 vs. 2015-2018	249
Şekil 19.8b Farklı dönemlerde ortak yazarlıklara dayalı kümelenme 1974-1979 vs. 2015-2018	250

Katkıda Bulunanlar

Daniel Auer, İtalya'daki Collegio Carlo Alberto'da Sosyoloji Dr. Öğr. Üyesi ve Almanya'daki Mannheim Üniversitesi Avrupa Sosyal Araştırmalar Merkezi'nde araştırmacıdır. Araştırmaları, siyasi katılımı ve sosyo-ekonomik entegrasyonu etkileyen ayrımcılık ve politika kaynaklı mekanizmalar ile göçün itici güçlerini incelemek üzerine odaklanmaktadır. Avrupa ve Batı Afrika'da boylamsal kayıt verileri, geniş ölçekli alan deneyleri ve temsili anketler kullanmaktadır.

Jørgen Carling, Oslo Barış Araştırmaları Enstitüsü'nde (PRIO) Göç ve Ulusötesilik Çalışmaları Araştırma Profesörü ve PRIO Göç Merkezi Eş Direktörüdür. Araştırmaları, göç teorisini, ulusötesilik, göçmen havaleleri ve göç ile kalkınma arasındaki bağlantılar da dahil olmak üzere geniş bir yelpazedeki temaları kapsamaktadır. En etkili çalışmaları, uluslararası göçte arzu ve kapasite analizi ile bununla ilişkili zorunlu hareketsizlik fenomeni üzerinedir.

Ernesto Castañeda, Washington, D.C.'deki American University'de Sosyoloji Profesörü, Latin Amerika ve Latino Çalışmaları Merkezi Direktörü ve Göç Laboratuvarı'nın Kurucu Direktörüdür. *Building Walls: Excluding Latin People in the U.S.* (Lexington Books 2019); *A Place to Call Home: Immigrant Belonging and Exclusion in New York, Paris, and Barcelona* (Stanford University Press 2018); Charles Tilly ve Lesley Wood ile birlikte *Social Movements 1768-2018* (Routledge 2020); Carina Cione ile *Immigration Realities* (Columbia University Press 2024) ve Daniel Jenks ile *Reunited: Family Separation and Central American Youth Migration* (Russell Sage Foundations 2024) kitaplarının yazarıdır.

Christina Clark-Kazak, Ottawa Üniversitesi'nde Kamu ve Uluslararası İlişkiler Profesörüdür. Daha önce Uluslararası Zorunlu Göç Çalışmaları Derneği (IASFM) Başkanı, Kanada Mülteci ve Zorunlu Göç Çalışmaları Derneği Başkanı ve *Refuge: Canada's Journal on Refugees* dergisinin Genel Yayın Yönetmeni olarak görev yapmıştır. Kanada'da ve daha sonra IASFM için göç bağlamlarında araştırma etiği konusunda ilk etik kodunu kaleme almıştır.

Guy Drudi, halen Montreal Üniversitesi'nde Uygulamalı İnsan Bilimleri alanında, Bouchard-Taylor Dinî Uyumlar Komisyonu'ndaki ayrımcılık söylemi üzerine bir doktora tezi hazırlamaktadır. 2013'ten beri Montreal Üniversitesi Kültürlerarası İlişkiler Araştırma Laboratuvarı (LABRRI) ile iş birliği yapmakta ve Quebec'te boş zaman faaliyetleri ve göçmen entegrasyonu üzerine bir araştırma ekibini koordine etmektedir. Çeşitli eğitim programlarının yazarıdır ve Montreal Üniversitesi'nde çeşitlilik yönetimi, istihdam eşitliği ve kültürlerarası iletişim konularında dersler vermiştir.

Franck Düvell, Osnabrück Üniversitesi Göç Araştırmaları ve Kültürlerarası Çalışmalar Enstitüsü'nde Kıdemli Araştırmacı,

DeZIM’de Araştırmacı, PICUM’da Kıdemli Danışman, SE-ESOX Oxford’da Yönetim Kurulu Üyesi ve Türkiye Göç Çalışmaları Ağı’nın (TurkMiS) Direktörüdür. Başta çevre ülkelerde ve AB komşuluğunda olmak üzere uluslararası göç ve özellikle düzensiz, transit ve zorunlu göç, göç yönetişimi ve uluslararası ilişkiler üzerine çok sayıda nitel veya karma yöntemli proje yürütmüştür.

Leila Hadj Abdou, Avrupa Üniversitesi Enstitüsü Robert Schuman İleri Çalışmalar Merkezi bünyesindeki Göç Politikası Merkezi’nde yarı zamanlı Dr. Öğr. Üyesidir. Göç yönetişimi ve göçmen entegrasyonu konularında kapsamlı yayınları bulunmaktadır.

Irina Isaakyan, araştırmaları yüksek vasıflı ve seçkin göçmenler, toplumsal cinsiyet ve kimlik ile diaspora ve post-komünist nüfusları inceleyen nitel ve yorumlayıcı bir sosyologdur. Çalışmaları, geleneksel entegrasyon ve faillik anlayışlarına meydan okumakta ve özellikle kadınlar ve küresel seçkin göçmenlere odaklanarak halen ‘Entegrasyon ve Yerleşim’ konusu kapsamında sürdürülmektedir. Birkaç yıldır *Journal of Immigrant and Refugee Studies* dergisinde Yardımcı Editör ve IMISCOE Springer Kitap Serisi’nin Yayın Yönetmenidir.

Albert Kraler, Tuna Üniversitesi Krems’te (Avusturya) Göç ve Küreselleşme Bölümü’nde Göç Çalışmaları Doktor Öğretim Üyesidir. Mevcut araştırmaları göç yönetişimi, göç politikası oluşturma süreçleri ve göç politikalarının göçmenlerin bizzat kendileri üzerindeki etkilerine odaklanmaktadır. Geçmiş çalışmaları, şiddetli krizlerden veya doğal afetlerden etkilenen ülkelerdeki göçmenlerin durumu, sığınma ve mülteci politikaları, düzensiz göçmenlerin durumlarının normalleştirilmesi, düzensiz göçmenlerin nicel boyutları, aile birleşimi göçü ve göç istatistikleri gibi geniş bir yelpazedeki konuları kapsamıştır.

Nathan Levy, Rotterdam Erasmus Üniversitesi'nde doktora adayıdır. Araştırmaları öncelikle göç ve göçle bağlantılı çeşitlilik konularındaki araştırma-politika etkileşimleri üzerine yoğunlaşmaktadır.

Abdeslam Marfouk, Liège Üniversitesi'nde öğretim görevlisi ve Etnik ve Göç Çalışmaları Merkezi'nde (CEDEM) Bilimsel İşbirliği Üyesidir. Aynı zamanda The Journal of International Development ve Geografia - Malaysian Journal of Society and Space dergilerinin yayın kurulu üyesidir. Araştırmaları başlıca uluslararası göç, özellikle beyin göçü, uluslararası göçün köken ve varış ülkeleri üzerindeki etkileri ve göçmenliğe yönelik tutumlar üzerinedir.

Valentina Mazzucato, Maastricht Üniversitesi'nde Küreselleşme ve Kalkınma Profesörü ve Hollanda Kraliyet Sanat ve Bilim Akademisi üyesidir. Araştırmaları, Afrika ve Avrupa arasındaki göçü ulusötesi bir perspektiften ele almaktadır. Göç eden kişilere ve köken ülkede kalanlara eşit önem atfeden çoklu alanlı ve eşleştirilmiş örneklem araştırma tasarımları konusunda uzmandır. Disiplinlerarası çalışan bir araştırmacı olarak anket ve etnografik yöntemleri birleştiren karma yöntem yaklaşımlarıyla çalışmaktadır.

Pau Palop-Garcia, Alman Entegrasyon ve Göç Araştırmaları Merkezi'nde (DeZIM) araştırma görevlisidir. Daha önce Alman Küresel ve Bölgesel Çalışmalar Enstitüsü'nün (GIGA) Latin Amerika Çalışmaları Enstitüsü'nde (ILAS) araştırma görevlisi olarak çalışmıştır. Berlin Özgür Üniversitesi'nden siyaset bilimi alanında doktora derecesine sahiptir (2019). Göç politikaları ve göçmen topluluklarının siyasi temsili alanlarında uzmanlaşmıştır.

Mireille Paquet, Kanada, Kuzey Amerika ve Avustralya'da göç politikası ve siyaseti üzerine araştırmalar yürüten bir siyaset bilimcidir. Siyasi kurumların ve bürokrasilerin göç politikasının

içeriğini nasıl etkilediği ve bu kurumların göç siyasetindeki rolü ile ilgilenmektedir. Concordia Üniversitesi Göç Politikaları Araştırma Kürsüsü'nde görev yapmaktadır. Équipe de recherche sur l'immigration au Québec et ailleurs (ÉRIQA) ekibine liderlik etmekte ve Initiative de recherche sur l'immigration (IRI) girişiminde iş birliği yapmaktadır.

Luicy Pedroza, El Colegio de México Uluslararası Çalışmalar Merkezi'nde Araştırma Profesörü ve daha önce çalıştığı Alman Küresel ve Bölgesel Çalışmalar Enstitüsü'nün (GIGA) Latin Amerika Çalışmaları Enstitüsü'nde (ILAS) doçent üyesidir. Araştırma alanları, özellikle vatandaşlık ve uyruk konularında karşılaştırmalı göç politikaları ile Avrupa, Asya ve Latin Amerika ve Karayipler'de ulusötesiliktir.

Asya Pisarevskaya, Rotterdam Erasmus Üniversitesi'ndeki 'Göç ve Çeşitlilik Politikalarının Dinamiği' grubunda Doktor Öğretim Üyesidir. Halen Avrupa kentlerindeki göçle ilişkili çeşitlilikleri ve yönetim modellerini incelemektedir. Uluslararası bir yüksek lisans programı olan 'Göç ve Çeşitlilik Yönetimi' programında ders vermekte ve tez danışmanlığı yapmaktadır. Daha geniş araştırma ilgi alanları, karşılaştırmalı göç ve çeşitlilik çalışmaları, entegrasyon politikaları ve mültecilerin işgücü piyasasına katılımı alanlarında yer almaktadır.

Steffen Pötzschke, GESIS - Leibniz Sosyal Bilimler Enstitüsü'nün Anket Tasarımı ve Metodoloji Bölümü'nde kıdemli araştırmacı ve GESIS Panel'in ekip lideri yardımcısıdır. Aynı zamanda Osnabrück Üniversitesi Göç Araştırmaları ve Kültürlerarası Çalışmalar Enstitüsü'nün yazışma üyesi ile IMISCOE Daimi Komitesi Göç Araştırmalarında Metodolojik Yaklaşımlar ve Araçlar'ın (Meth@Mig) kurucu üyesi ve eş başkanıdır. Son araştırmaları, göçmenler de dâhil olmak üzere erişilmesi zor popülasyonlardan örneklem almak için bir araç olarak sosyal ağ sitelerini incelemektedir.

Parvati Raghuram, Açık Üniversite’de coğrafya ve göç profesörüdür. Uluslararası öğrencilerin ve nitelikli göçmenlerin göçünü yeniden teorize etme ile sorumluluk ve bakım konularında geniş kapsamlı yayınları bulunmaktadır. Halen, disiplinlerarası ve kıtalararası araştırmada pedagojik bir mücadele olarak eğitimin sömürsüzleştirilmesi üzerine bir projeye liderlik etmektedir. Martin Geiger ve Nicola Piper ile birlikte Palgrave Pivot Dizisi Hareketlilik ve Politika’nın (Mobility and Politics) eş editörlüğünü yapmaktadır.

Jan Rath, Amsterdam Üniversitesi’nde (UvA) emeritüs sosyoloji profesörüdür. Amsterdam Üniversitesi’ne bağlı Amsterdam Sosyal Bilimler Araştırma Enstitüsü’nün (AISSR) Kent Çalışmaları Merkezi ve Göç ve Etnik Çalışmalar Enstitüsü’nde (IMES) araştırmacı olarak görev yapmıştır. Göçmen siyaseti, göçmen araştırmaları, İslam’ın kurumsallaşması, yerel ekonomiler ve küçük işletmeler alanlarında önemli çalışmaları bulunmaktadır. Halen kentsel olanaklar, kültürel tüketim ve yeni orta sınıf yaşam tarzları ile kimliklerinin yaygınlaşması konularıyla ilgilenmektedir.

Justyna Salamońska, Kozminski Üniversitesi Ağ ve Dijital Toplumlarda Yönetim Bölümü’nde doçenttir. Hem nicel hem de nitel yaklaşımları kullanarak Avrupa’daki çağdaş göçler ve sınır ötesi hareketlilikler alanında çalışmaktadır. IMISCOE Daimi Komitesi Göç Araştırmalarında Metodolojik Yaklaşımlar ve Araçlar’ın (Meth@Mig) koordinasyon grubu üyesidir.

Peter Scholten, Rotterdam Erasmus Üniversitesi’nde Göç ve Çeşitlilik Yönetişimi profesörüdür. Çalışmaları, göç ve çeşitlilik alanındaki bilim-politika ilişkileri, göç ve çeşitliliğe yönelik politika yapım süreçlerinin dinamikleri ve kentsel göç yönetişimi üzerine odaklanmaktadır. Peter aynı zamanda Kamu Yönetimi ve Sosyoloji Bölümü’nün araştırma direktörü,

üniversitelerarası LDE Araştırma Merkezi GMD'nin akademik direktörü ve Sanayi Sonrası Kentler Avrupa Üniversitesi'nin ittifak koordinatörüdür.

Gunjan Sondhi, Açık Üniversite'de Coğrafya alanında kıdemli öğretim görevlisidir. Araştırmaları, toplumsal cinsiyet, sınıf, eğitim ve göç/hareketlilik arasındaki etkileşime odaklanmaktadır. Bu çalışma, uluslararası öğrencilerin ve akademi, bilişim teknolojileri sektörü ile finans alanlarındaki yüksek nitelikli göçmenlerin hareketliliğini incelemek üzere Güney ve Güneydoğu Asya, Kuzey Amerika ve Birleşik Krallık/AB'yi kapsamaktadır. Sondhi, iktidar ilişkilerindeki değişimleri yansıtan nitelikli hareketliliğin yollarını ve akışlarını incelemek için toplumsal cinsiyeti analitik bir mercek olarak kullanmaya ilgi duymaktadır.

Jasper Tjaden, Potsdam Üniversitesi Ekonomik ve Sosyal Bilimler Bölümü'nde Uygulamalı Sosyal Araştırma ve Kamu Politikası profesörüdür. Doktora derecesini nicel sosyoloji alanında Bamberg Üniversitesi, New York Şehir Üniversitesi ve Minnesota Nüfus Merkezi'nden almıştır. Daha önce Jasper, Uluslararası Göç Örgütü'nün Küresel Göç Veri Analiz Merkezi, Dünya Bankası ve Göç Politikası Grubu'nda çalışmıştır. Araştırmaları göç, göçmen entegrasyonu, ayrımcılık, eğitim eşitsizliği ve nicel araştırma yöntemleri üzerine odaklanmaktadır.

Monica Varsanyi, CUNY Lisansüstü Merkezi'nde coğrafya profesörü, rektör yardımcısı ve dekan; CUNY John Jay Koleji'nde siyaset bilimi profesörüdür; ve CUNY Lisansüstü Merkezi'ndeki Uluslararası Göç Çalışmaları yüksek lisans programı öğretim üyesidir. Göç, üyelik ve devlet üzerine çalışmalar yürütmekte olup özellikle Amerika Birleşik Devletleri'ndeki göç federalizmi üzerine odaklanmaktadır. Mevcut araştırması, Amerika Birleşik Devletleri'nde seçmen

haklarından mahrum bırakmanın yerlici köklerini ve Büyük Buhran dönemindeki göç federalizmini incelemektedir.

Daniela Vintila, Liège Üniversitesi Etnik ve Göç Çalışmaları Merkezi'nde (CEDEM) IMISCOE (Uluslararası Göç Araştırma Ağı) Eş Koordinatörü ve Kıdemli Ağ Sorumlusudur. Aynı zamanda ECPR Daimi Grup Göç ve Etnisite ile IPISA Araştırma Komitesi RC03 Avrupa Birleşmesi'nin başkanlığını yürütmektedir. Özellikle karşılaştırmalı siyaset, vatandaşlık, uluslararası göç, siyasi katılım ve temsil ile sosyal koruma politikaları alanlarında çalışmalar yürütmektedir.

Bob W. White, Montreal Üniversitesi Antropoloji Bölümü'nde Profesör ve Kültürlerarası İlişkiler Araştırma Laboratuvarı'nın (LABRRI) direktörüdür. 2012'den bu yana Montreal'de kapsayıcılık dinamikleri üzerine çok sektörlü bir araştırma ortaklığına öncülük etmekte ve Québec merkezli Belediyeler Göç ve Kültürlerarası İlişkiler Ağı'nın (RÉMIRI) koordinatörlüğünü yapmaktadır. Çoğulculuk, sistemler teorisi, kamu politikası ve kentlerdeki kültürlerarası dinamikler üzerine yayınları bulunmaktadır. Halen kültürlerarası iletişim üzerine genel bir kuram üzerine çalışmaktadır.

Verena Wisthaler, göç politikaları üzerine çalışan bir siyaset bilimcidir. Özellikle göç politikasının bölgesel ve yerel düzeydeki işleyişi ile ilgilenmektedir. Eurac Research bünyesinde 'Toplumsal Çatışmalarda Siyaset ve Aktörler' ile 'Göçler ve Çeşitlilikler' araştırma gruplarını yönetmektedir. Verena aynı zamanda ECPR Daimi Grup 'Göç ve Etnisite'nin Yürütme Kurulu üyesidir ve Innsbruck, Viyana, Sciences Po - Campus Menton ile Neuchâtel üniversitelerinde siyaset bilimi dersleri vermektedir.

Ricard Zapata-Barrero, Universitat Pompeu Fabra Siyasal ve Sosyal Bilimler Bölümü'nde Profesör, GRITIM-UPF (Göç Üzerine Disiplinlerarası Araştırma Grubu) ve Göç Çalışmaları

Yüksek Lisans Programı Direktörüdür. Aynı zamanda IMIS-COE Yönetim Kurulu Üyesi ve EuroMedMig (Göç Üzerine Avrupa-Akdeniz Araştırma Ağı) Koordinatörüdür. Temel araştırma alanları, çeşitlilik bağlamlarında liberal demokrasinin güncel meseleleri, özellikle de demokrasi, vatandaşlık ve göç arasındaki ilişki üzerinedir.

Giriş: Günümüzde İşine Bağlı ve Özenli Bir Akademisyen Olarak Göç Araştırması Yapmak

Ricard Zapata-Barrero ve Daniela Vintila

1. GÖÇ ÇALIŞMALARI VE GÖÇ ARAŞTIRMALARI

Göç araştırmaları son yıllarda kayda değer bir gelişme göstermiştir. Bu durum, giderek artan sayıda akademik dergi, lisansüstü program, doktora bölümleri, konferans ve göç konusuna adanmış seminerin yanı sıra farklı akademik meslek birliklerindeki göçle ilgili bölümlerin artışıyla da kanıtlanmaktadır. Özellikle göç alanındaki akademik çalışmaların yükselişte olduğu şu dönem, öğrencilere, kariyerlerinin başındaki araştırmacılara, uzmanlara ve karmaşık bir bilimsel sosyal dünyada çalışırken metodolojik becerilerini geliştirmek isteyen akademisyenlere rehberlik sunmak için iyi bir zamandır.

Göç araştırmaları, insan hareketliliğinin birçok yönünü inceleyen disiplinlerarası bir alandır. Bu alan, tartışmalı kavramsal ve teorik çerçeveleri incelemeyi; insan hareketliliği, sınırlar, çeşitlilik ve vatandaşlık konularında epistemolojik ve düşünsel

tartışmalara katılmayı gerektirir. Ayrıca, göç dinamikleriyle ilişkili kalıpları, süreçleri, etkileri ve politikaları tanımlamak, açıklamak ve anlamak için mevcut verileri kullanan veya bilgi ve birikim üreten vaka çalışmalarını ve karşılaştırmalı ampirik çalışmaları içerir.

Çoğu göç araştırmacısı aynı zamanda göçmenlerin deneyimlerini, göçün köken ve/veya yerleşim ülkeleri üzerindeki etkilerini ve göçmenlerin yaşamlarını şekillendiren politikaların etkinliğini nesnel olarak analiz etmeyi amaçlar. Araştırmacılar, bir dizi araştırma yöntemini (örneğin anketler, deneyler, mülakatlar, etnografik araştırma vb.) kullanır ve bunları makro düzeydeki kurumlar ve yapılar, mezo düzeydeki kolektif eylemler ve örgütler ile bireysel düzeyde (algılar, tutumlar ve davranışlar) dahil olmak üzere çeşitli bölgesel ölçeklerde ve analitik düzeylerde uygular.

Araştırma yürütmek, birçok sorgulama aşamasını içeren tekrarlı bir süreçtir. Her aşama bir öncekinin üzerine inşa edilir ve süreç istenen sonuç elde edilene kadar devam eder. Bu süreç, araştırma tasarımına karar vermek veya ön sonuçları paylaşmak için araştırma toplantılarına katılmayı ve/veya ev sahipliği yapmayı; kurumlarla ve düşünce kuruluşlarıyla iş birliği yapmayı; uzmanlığı topluma ve politika yapıcılara yaymayı ve göç anlayışını geliştirmek ve politika kararlarını desteklemek için araştırma bulgularını akademik dergilerde, raporlarda veya politika özetlerinde yayınlamayı içerir.

Göç çalışmaları ve göç araştırmaları yakından ilişkili alanlardır. Terimler sıklıkla birbirinin yerine kullanılsa da aralarında bazı ince farklılıklar olabilir.

Göç çalışmaları genellikle insan hareketliliğini disiplinlerarası perspektiflerden inceleyen daha geniş akademik araştırma alanını ifade eder. Bu alan, göçün nedenleri ve itici güçleri, göçmenlerin deneyimleri, insan hareketliliğinin, yerleşimin veya geri dönüşün bireyler ve toplumlar üzerindeki etkilerinin yanı sıra göçle ilgili

politikalar ve uygulamalar dahil olmak üzere geniş bir yelpazedeki konuları kapsar. Göç çalışmaları, esas olarak sosyoloji, siyaset bilimi, antropoloji, coğrafya, ekonomi, hukuk ve demografiden gelen disiplinlerin katkılarıyla göç olgusuna dair kapsamlı bir anlayış sunar.

Göç araştırması ise kendi alanı içinde göçün bilimsel çalışması ve analizidir; özellikle bilgi üretmeyi ve akademik alanın gelişimine katkıda bulunmayı amaçlar. Bilgi yaratmaya odaklanmayı önceliklendirir ve veri toplama ve analizini, araştırma yöntemlerinin uygulanmasını, aynı zamanda göç süreçleri ve yerleşim hakkında bilgi ve içgörü üretimini kapsar. Göç araştırmasının temel amacı, göç üzerine mevcut bilgi birikimine katkıda bulunmak ve bu alandaki politika ve uygulamalara bilgi sağlamaktır.

Göç araştırması çeşitli metodolojik yaklaşımları kapsar. Bunlar arasında büyük veri setlerini analiz eden nicel çalışmalar yürütmek, mülakatlar veya gözlemler yoluyla göçmenlerin yaşanmış deneyimlerini derinlemesine inceleyen nitel çalışmalar gerçekleştirmek, politika analizi yoluyla göç politikalarının etkinliğini değerlendirmek ve karşılaştırmalı çalışmalarla farklı bağlamlardaki göç modellerini ve süreçlerini incelemek yer alır.

Hem göç çalışmaları hem de göç araştırmaları, göç ve göçün sonuçlarının daha iyi anlaşılmasında önemli rol oynar. Göçün çok katmanlı dinamiklerine değerli perspektifler sunar, politika kararlarının şekillenmesine katkı sağlar ve göç yönetimi için etkili stratejilere katkıda bulunur. Ayrıca çeşitliliği giderek artan toplumlarda, gücün paylaşımını ve eşitliği teşvik ederler.

Göç çalışmaları alanında el kitapları ve derleme eserlerin sayısı hızla artarken, göç araştırmalarına odaklanan yayınlar hâlâ sınırlı sayıdadır. Bu derleme kitap, göç araştırmasının hem kuramsal hem de pratik boyutlarına ilişkindir. Temel olarak göç konusunu çalışmak isteyen öğrencilere ve kariyerlerinin erken aşamasındaki araştırmacılara yönelik pratik bir rehber niteliğindedir.

Avrupa'da, göç çalışmalarında metodolojik konuları ele alan yalnızca birkaç monografi ve derleme kitap bulunmaktadır. Örnekler arasında şunlar sayılabilir: Avrupa Göç Çalışmalarında Nitel Araştırma (Zapata-Barrero ve Yalaz 2018); Göç Çalışmalarında Nitel Araştırma Pratiği: Metodolojik bir Meydan Okuma olarak Etik Konular (Zapata-Barrero ve Yalaz 2020); Göç Çalışmalarında Nitel Yöntemler: Eleştirel bir Realist Perspektif (Iosifides 2011); Göç Çalışmalarına Giriş: Göç ve Çeşitlilik Literatürüne Etkileşimli bir Rehber (Scholten 2022); veya Göçte Araştırma Yöntemleri El Kitabı (Vargas-Silva 2012). Her ne kadar bu eserler değerli içgörüler sunsa da, bu kitap daha geniş bir metodolojik alanı kapsamakta ve dolayısıyla göç araştırmalarına daha bütüncül, pragmatik ve stratejik bir yönelim sunmayı amaçlamaktadır. Amerika Birleşik Devletleri'nde ise göç araştırma yöntemleri üzerine kitapların sayısı daha da azdır: bir örnek, özellikle göç ve sağlık arasındaki ilişkiyi incelemek isteyenler için araştırma yöntemleri konusunda rehberlik arayanlara faydalı bir kaynak olan Göç ve Sağlık: Bir Araştırma Yöntemleri El Kitabıdır (Schenker vd. 2014).

2. BU KİTABIN AMAÇLARI

Bu kitabın amacı, lisans, lisansüstü ve doktora sonrası düzeylerdeki araştırmacılara ve hızla gelişen göç çalışmaları alanına katkıda bulunmak isteyenlere, araştırma sürecinde karşılaşmaları muhtemel temel meseleleri ve soruları ele almalarını sağlayacak bir dizi temel araç seti sunmaktır. Özellikle göç çalışmalarının disiplinlerarası veya çok disiplinli doğası bağlamında, bu ortak editörlü kitap, titiz metodolojik prosedürler geliştirmenin ve çeşitli akademisyenler ile uygulayıcılar tarafından anlaşılan ve onlar için geçerli olan sağlam araştırma sonuçlarına ulaşmanın önemini fark edilmesini ve takdir edilmesini sağlamayı amaçlamaktadır. Kitap çok yöntemli ve disiplinlerarası bir yapıya sahip olup, okuyuculara göçle ilgili farklı yönleri incelerken pratik olarak yardım sağlayabilecek yaklaşımlar konusunda geniş bir bakış açısı sunar.

Bu yayın, göç üzerine araştırma yürütmenin zaman açısından önemli, karmaşık ve sonuçları bakımından ciddi bir konu olması nedeniyle ortaya çıkan birçok zorlukla ilgilenme konusunda, kitap editörlerinin ve yazarlarının araştırma, öğretim ve danışmanlık konusundaki uzmanlıklarından yararlanmaktadır. Göç meseleleri dünya çapında güncel konular olup sıklıkla göçmenlik ve kapsayıcılığın nasıl olması gerektiğine dair normatif tartışmalara dönüşse de, bu kitap titiz ve bilimsel olarak sağlam araştırma bulgularına ulaşmak için bir dizi sağlam yöntem ve güvenilir veri kullanmanın önemini vurgulamaktadır. Göç araştırması yürütmek için çeşitli metodolojik araçlar sunarak, kitapta yer alan farklı katkılar, göçle ilgili önyargıların ve yanlış bilgilerin yayılmasına karşı koymaya da yardımcı olabilir. Bu tür yanlış anlamalar, göçmenlere yönelik stereotiplere, yanlış anlamalara ve hatta ayrımcılığa yol açabilmektedir.

Yeni başlayan akademisyenler, dünyada giderek artan eşitsizliklere karşı duyarlı olurken göç üzerine özenli bir araştırmaya nasıl hazırlanabilir? Bu kolektif kitap, analitik becerilerini geliştirmek isteyen araştırmacıları, çağdaş toplumları tanımlayan karmaşık güç dinamikleri ve artan eşitsizliklerle iç içe geçmiş olan göç meselelerini bu anlayışla ele alabilmeleri için donatmayı amaçlamaktadır. Göç meseleleri neredeyse hiçbir zaman tarafsız olmasa da, araştırmacılar; temel göç kavramları ve bunların ölçümleri, araştırma hipotezlerinin en iyi nasıl formüle edileceği, bu hipotezleri test etme yolları ve temel bulguları sentezlemek için teorik çerçevelerin nasıl oluşturulacağı gibi konularda eleştirel düşünme eğitimi alabilirler. Öğrenciler ve kariyerlerinin başındaki araştırmacılar ayrıca, araştırma bulgularının göç ve göçmenleri eleştiren bireyler ve gruplar tarafından kolayca yanlış yorumlanabildiği bir dünyada bu bulguları en iyi nasıl paylaşacaklarını da öğrenebilirler.

Bu kitabın göç araştırması alanına girmek isteyenler için uygulamalı bir önem taşıması amaçlanmıştır. Bu sebeple, kitap göç

çalışmaları konusunda hem sorun temelli hem de araç temelli bir yaklaşım benimsemektedir. Bu kitaptaki her bölüm, göç akademisyenlerinin karşılaşabileceği ileri düzey araştırmalar üzerine özgün bir değerlendirme sunarken, belirli yöntem, teknik veya veri kaynaklarının nasıl değerli çözümler sunabileceğini tartışır. Tartışılan konular ve metodolojiler, çeşitli disiplinlerden yeni yetişen akademisyenlerin günlük yaşamı etkileyebilecek ve akademi dünyasının ötesinde politik ve sosyal sonuçların altını çizebilecek araştırmalar yürütmelerine olanak tanıyarak onlara önemli bir değer sunmaktadır.

3. KİTABIN YAPISI

Bu ortak editörlü kitabın mimari planı dört ana bölümden oluşmaktadır. Her bölüm kendi özerkliğine sahiptir ve bir ana soruya odaklanmaktadır.

Bölüm I'de, işine bağlı ve özenli bir akademisyenin bilmesi gereken, göç araştırmalarının temel ayırt edici özelliklerinin neler olduğu sorulmaktadır. Ricard Zapata-Barrero'nun kaleme aldığı 1. Bölüm, göç çalışmalarındaki tartışmalı kavramlara dikkat çekerek başlamaktadır. Böylece göç araştırmacılarının çalışmalarının analitik netliğini geliştirmek amacıyla araştırma tasarımı sürecinde yansıtıcı bir kavramsal düşünme sürecine girilmesi gerekliliğini vurgulamaktadır. Jan Rath'ın 2. Bölüm'ü ise göç çalışmalarını disiplinlerarası sınırları aşan bir alan olarak konumlandırırken, göç konusunda disiplinlerarası yaklaşımların daha zengin ve verimli olduğunu savunmaktadır. Parvati Raghuram ve Gunjan Sondhi, 3. Bölüm'de, göçü incelerken kesişimsellik merceğini kullanmanın temel motivasyonlarını ana hatlarıyla çizdikten sonra, nasıl kesişimsel göç araştırması yapılacağına dair bir rehber sunmaktadır. Jørgen Carling'ın 4. Bölüm'ü, nicel ve nitel veri ile yöntemleri entegre eden karma yöntem yaklaşımlarını izleyerek göç araştırması yürütmenin sağladığı fırsatları vurgulamaktadır. Son olarak, 5. Bölüm'de Verena Wisthaler ve Mireille

Paquet, ulus devlet ötesinde göç üzerine akademik çalışma yürütmenin güçlü yanlarını ve ortaya çıkardığı zorlukları, göç yönetişimi, politika ve siyasetine ilişkin araştırmaları yerel ve ulusal düzeyde ölçek küçültmeye (downscaling) özel bir analitik odakla incelemektedir.

Kitabın ikinci ve üçüncü bölümleri göç araştırmalarındaki belirli yöntemlere odaklanmaktadır. Bölüm II, belirli nitel veri ve yöntemlerin göç meseleleri hakkındaki bilgimizi genişletmek için nasıl kullanılabileceğini sorgularken, bunların zorluklarını vurgulamakta ve üstesinden gelmek için pratik ipuçları sunmaktadır. 6. Bölüm’de Justyna Salamońska, nitel göç araştırmasının artı ve eksilerine ilişkin argümanları ampirik örneklerle somutlaştırarak bu konularda bir giriş tartışması sunmaktadır. Bölüm II’deki diğer bölümler ise göç çalışmalarında nitel yaklaşımlarla ilgili belirli hususlara dair daha fazla ayrıntı sunmaktadır. Valentina Mazzucato’nun 7. Bölüm’ü farklı türdeki çoklu alanlı araştırma tasarımlarını açıklamakta ve bunların araştırmacılar için ortaya koyduğu avantajları ve zorlukları sıralamaktadır. Franck Düvell, 8. Bölüm’de, saha çalışması hazırlığı, sahaya erişim, potansiyel görüşülecek kişilerin belirlenmesi ve onların güvenini kazanma da dahil olmak üzere etnografik araştırmanın nasıl yürütüleceğine dair kuramsal olarak donanımlı pratik bir rehber sunmaktadır. Guy Drudi ve Bob W. White’in 9. Bölüm’ü ise, nitel verilerin öznel doğasını hesaba katarken, bilimsel titizlik ilkesinden ödün vermeden nitel analiz yazılımının örneğinden yararlanarak, nitel verilerin analiz süreci konusunda araştırmacılara rehberlik etmektedir. Monica Varsanyi’nin arşiv verilerine dayalı göç araştırması üzerine katkısı (Bölüm 10), arşivlerde nasıl çalışılacağına ve bu süreçte sıklıkla karşılaşılan bazı zorluklarla -arşivlere erişim ve ilgili verileri bulmaktan devlet arşivlerini alışılmışın dışında okumaya kadar- nasıl başa çıkılacağına dair pratik bir rehber sunarak kitabın bu ikinci bölümünü tamamlamaktadır.

Kitabın Üçüncü Kısımı, öğrencileri ve kariyerlerinin başlangıcındaki araştırmacıları göç araştırmalarında nicel yöntemlerle tanıştırmaktadır. Daniela Vintila'nın 11. Bölüm'ü, göçle ilgili sayısal verilerin mevcudiyetinden, bu tür verilerin tanımlanması, ölçümü ve yorumlanması gibi karmaşık süreçlere kadar, nicel göç araştırmalarının en belirgin özellikleri, güçlü yanlarını ve zorluklarını ele alarak konuya giriş yapmaktadır. Üçüncü Kısım'daki diğer bölümler ise nicel göç araştırmalarındaki daha özelleşmiş yöntem, veri ve teknikleri derinlemesine incelemektedir. 12. Bölüm'de Steffen Pötzschke, farklı anket türleri, örnekleme, anket modları ve anket çevirisi gibi temel hususları tartışarak okuyuculara göç araştırmalarında anket kullanımına ilişkin eleştirel perspektifler sunmaktadır. Daniel Auer, 13. Bölüm'de deneysel göç araştırmalarına genel bir bakış sunmakta; göç çalışmalarında nedenselliğin araştırılmasını, yaygın deney türlerini ve bu alandaki etik sorunları açıklamaktadır. Jasper Tjaden'ın 14. Bölüm'ü ise odağı, sosyal medyanın göç araştırmalarında nasıl kullanılabileceğine kaydırmakta; yenilikçi çalışmalar için sosyal medya verilerinin avantajlarını ve veri gizliliği, veri koruma ile dış geçerlilikle ilgili temel zorlukları ele almaktadır. Abdeslam Marfouk'un 15. Bölüm'ü, karşılaştırmalı uluslararası anketlerin göç konusundaki kamuoyu hakkında nasıl içgörü sağlayabileceğine dair pratik bir örnek sunmakta; bu konudaki en yaygın kullanılan ve kamuya açık anketlerin özelliklerini ana hatlarıyla belirtmektedir. Son olarak Luicy Pedroza ve Pau Palop-García, 16. Bölüm'de, mevcut metodolojik standartları karşılayan karşılaştırmalı göç araştırmaları için endeks ve göstergelerin nasıl tasarlanacağını açıklamakta; farklı göç endeksi türlerine örnekler vererek bunların uygulanabilirliklerini ve sınırlılıklarını tartışmaktadır.

Kitabın son kısmı (Dördüncü Kısım), işine bağlı ve özenli akademisyenlerin bulgularını geniş kitlelerle iletişim kurmanın ve paylaşmanın farklı yollarını ele almaktadır. Leila Hadj Abdou'nun katkısıyla başlayan bu kısım (17. Bölüm), göç araştırmalarındaki

“yansıtıcı dönüş”ü ele alarak, göç araştırmalarında yansıtıcılığın ve bilgi üretiminin eğilimlerini ve etkilerini öne çıkarmakta ve özetlemektedir. Christina Clark-Kazak’ın 18. Bölüm’ü, belirli etik konulara dikkat çekerek ve etik ikilemlerde nasıl yol alınabileceğine dair stratejiler tartışarak, okuyucuları araştırma bulgularını yayma sürecine kılavuzluk etmektedir. 19. Bölüm’de Nathan Levy, Asya Pisarevskaya ve Peter Scholten, göç alanındaki akademik çalışmaların konular, ülkeler ve disiplinler arasındaki gelişimini haritalandırmakta; alanda sistematik bir taksonomi ve literatür taramasının nasıl hazırlanacağını örneklerle açıklamaktadır. Ernesto Castañeda’nın 20. Bölüm’ü, göç akademisyenlerinin bulgularını, yanlış yorumlamalardan veya göç hakkındaki klişeleri, şehir efsanelerini ya da medya kalıplarını yeniden üretebilecek sansasyonel çerçevelerden kaçınmak için düşünümsel ve özenli bir şekilde genel kamuoyuna nasıl aktarabileceklerine dair pratik ipuçları sunmaktadır. Ardından, Irina Isaakyan’ın 21. Bölüm’ü, bir doktora tezini akademik dergilerde yayımlanacak makalelere dönüştürürken sıklıkla karşılaşılan temel epistemolojik sorunların pratik bir tartışmasıyla göç araştırmacılarını çalışmalarını yayımlama sürecine yönlendirmektedir. Son olarak Albert Kraler’ın 22. Bölüm’ü, politika odaklı bilimsel bilgi talebine ve göç araştırma bulgularının politika dünyası için nasıl aktarılabilmesine dair pratik yönergelere odaklanarak, göç araştırması yayılımına ilişkin bu tartışmayı tamamlamaktadır.

TEŞEKKÜR

Editörler, bu derleme esere katkıda bulunan tüm yazarlara teşekkürlerini sunarlar. Kitapta yer alan bölümlerin önceki taslakları, 13-14 Nisan 2023 tarihlerinde Barcelona’da ve çevrimiçi olarak düzenlenen ‘Göç Araştırmalarında Yöntem’ akademik etkinliğinde sunulmuştur. Editörler, bu etkinliğin düzenlenmesi sırasında sağlanan mali ve lojistik destek için European Consortium for

Political Research (ECPR) Standing Group Migration and Ethnicity ile Universitat Pompeu Fabra (UPF) Sosyal ve Siyasal Bilimler Bölümü'ne teşekkür ederler. Ayrıca etkinlik sırasında sağladıkları yapıcı geri bildirimler için Roberta Perna, Dirk Gebhardt, Pau Baizán Muñoz, Carmen Geha, Rafik Arfaoui ve Nena Mocnik'e de teşekkür ederiz.

KAYNAKÇA

- Iosifides, T. (2011). *Qualitative methods in migration studies: A critical realist perspective*. Ashgate.
- Schenker, M.B., Castañeda, X. & Rodriguez-Lainz, A. (2014). *Migration and health: A research methods handbook*. University of California Press.
- Scholten, P. (Ed.). (2022). *Introduction to migration studies: An interactive guide to the literatures on migration and diversity*. Springer.
- Vargas-Silva, C. (Ed.). (2012). *Handbook of research methods in migration*. Edward Elgar Publishing.
- Zapata-Barrero, R. & Yalaz, E. (Ed.). (2018). *Qualitative research in European migration studies*. Springer.
- Zapata-Barrero, R. & Yalaz, E. (Ed.). (2020). [Özel sayı] The practice of qualitative research in migration studies: Ethical issues as a methodological challenge. *Qualitative Research Journal*, 20(3).